

Lieta T-151/05

Nederlandse Vakbond Varkenshouders (NVV) u.c.

pret

Eiropas Kopienu Komisiju

Konkurence — Koncentrācija — Nokaušanai domātu dzīvu cūku un sivēnmāšu iegādes tirgus — Lēmums, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu — Attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus definīcija — Pienākums ievērot pienācīgu rūpību — Pienākums norādīt pamatojumu

Pirmās instances tiesas (trešā palāta) 2009. gada 7. maija spriedums II - 1227

Sprieduma kopsavilkums

- 1. Konkurence — Koncentrācija — Saderīguma ar kopējo tirgu novērtēšana — Konkrētais tirgus — Ģeogrāfiskā noteikšana
(Padomes Regulas Nr. 139/2004 9. panta 7. punkts; Komisijas Paziņojuma 97/C 372/03 8. punkts)*
- 2. Konkurence — Koncentrācija — Pārbaude, ko veic Komisija — References tirgu definīcija — Diskrecionāra novērtējuma vara
(Padomes Regula Nr. 139/2004; Komisijas Paziņojums 97/C 372/03)*
- 3. Process — Pieteikums par lietas ierosināšanu — Replikas raksts — Formas prasības — Strīda priekšmeta noteikšana
(Tiesas Statūtu 21. pants; Pirmās instances tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunkts)*

4. *Konkurence — Koncentrācija — Pārbaude, ko veic Komisija — Lēmuma par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu pieņemšana, neuzsākot II posmu*
(Padomes Regulas Nr. 139/2004 2., 6. un 8. pants)
5. *Konkurence — Koncentrācija — Pārbaude, ko veic Komisija — Konkrētā tirgus definīcija — Lēmums, kas ir ievērojami tālejošāks nekā līdzšinējā lēmumu pieņemšanas prakse — Skaidri izteikts pamatojums*
(Padomes Regula Nr. 139/2004; Komisijas Paziņojums 97/C 372/03)
6. *Konkurence — Koncentrācija — Pārbaude, ko veic Komisija — Pienākums ņemt vērā valsts iestāžu lēmumus — Neesamība*
(Padomes Regula Nr. 139/2004)
7. *Konkurence — Koncentrācija — Saderīguma ar kopējo tirgu novērtēšana — Pierādījumu prasības*
(Padomes Regulas Nr. 139/2004 32. apsvērums)
8. *Konkurence — Koncentrācija — Administratīvā procedūra — Pienākums ievērot pienācīgu rūpību — Piemērošanas joma — Robežas*
(Padomes Regulas Nr. 139/2004 6. panta 3. punkta a) apakšpunkts un 8. panta 6. punkta a) apakšpunkts; Komisijas Regulas Nr. 802/2004 5. apsvērums, 4. panta 1. punkts un 6. panta 2. punkts)
9. *Iestāžu akti — Pamatojums — Pienākums — Piemērošanas joma — Lēmums par noteikumu par uzņēmumu koncentrāciju piemērošanu*
(EKL 253. pants; Padomes Regulas Nr. 139/2004 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts)
10. *Konkurence — Koncentrācija — Pārbaude, ko veic Komisija — Komisijas pienākumi pret kvalificētām trešām personām — Tiesības tikt uzklausiem*
(Padomes Regulas Nr. 139/2004 18. panta 4. punkts; Komisijas Regulas Nr. 802/2004 16. panta 1. punkts)
11. *Process — Procesa organizatoriskie pasākumi — Lūgums iesniegt dokumentus — Pieprasītāja pienākumi*
(Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. pants)

1. Pareiza attiecīgā tirgus definēšana ir nepieciešams priekšnosacījums paziņotās uzņēmumu koncentrācijas ietekmes uz konkurenci novērtēšanai.

No Regulas Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju 9. panta 7. punkta un no Komisijas Paziņojuma par jēdziena "konkrētais tirgus" definīciju Kopienas konkurences tiesībās 8. punkta izriet, ka konkrēto ģeogrāfisko tirgu veido teritorija, kurā konkurences apstākļi ir pietiekami viendabīgi, kurā attiecīgie uzņēmumi ir saistīti ar produktu un pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu un kuru no blakus esošajām teritorijām var nodalīt īpaši tādēļ, ka minētajās teritorijās ir diezgan atšķirīgi konkurences apstākļi. Ģeogrāfiskā tirgus definēšanas ietvaros jāņem vērā vairāki faktori, tādi kā attiecīgo preču vai pakalpojumu raksturs un īpašības, šķēršļu piekļuvei pastāvēšana, patērētāju prioritātes, kā arī ievērojama atšķirību pastāvēšana starp uzņēmumu tirgus daļām vai ievērojamas cenu atšķirības attiecīgajā teritorijā un tai blakus esošajās teritorijās.

kas atrodas 150 km rādiusā no dalībvalsts galvenajām cūku audzēšanas vietām. Šajā sakarā izšķirošais jautājums ģeogrāfiskā tirgus noteikšanai ir jautājums par to, vai koncentrācijas dalībnieku klienti, proti, nokaušanai domātu cūku piegādātāji, neliela, bet ilgstoša cūku iegādes cenas samazinājuma attiecīgajās teritorijās gadījumā vērstos citur esošās kautuvēs un būtu gatavi transportēt savus dzīvniekus 150 kilometru attālumā uz konkurējošām kautuvēm un tādējādi šāds cenu samazinājums koncentrācijas rezultātā radušamies subjektam nebūtu izdevīgs. Apstākļi, ka vairums nokaušanai domātu cūku parasti tiek pārvadātas attālumos, kas mazāki par 150 kilometriem, tādējādi pats par sevi nav noteicošs faktors, lai definētu konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Turklāt Komisija var uzskatīt, ka eksporta pagaidu apturēšana vai ierobežošana epizootiju dēļ nerada attiecīgā tirgus ierobežošānu ar valsts vai reģionālu tirgu un tādējādi nav noteicošs ģeogrāfiskā tirgus definīcijas faktors.

(sal. ar 50.–52., 112., 122., 130. un 131. punktu)

Attiecībā uz koncentrāciju cūku iegādes nozares tirgu Komisija var nolemt, ka attiecīgo preču tirgu, proti, nokaušanai domātu cūku un sivēnmāšu tirgus, ģeogrāfiskā dimensija atbilst teritorijai,

2. Jautājumā par uzņēmumu koncentrācijām attiecībā uz Komisijas vērtējumiem atsaucies tirgu definīcijas jautājumā tiesa

kontrolē, vai nepastāv acīmredzama kļūda. Attiecīgā tirgus definīciju tiktāl, ciktāl tā ietver kompleksus ekonomiskus vērtējumus no Komisijas puses, Kopienu tiesa kontrolē tikai ierobežotā mērā.

pamats Komisijas lēmumiem, kas pieņemti procedūras pirmajā stadijā, savukārt 8. pants ir juridiskais pamats lēmumiem, kas pieņemti procedūras otrajā stadijā, un šīs abas tiesību normas jāinterpretē, ņemot vērā šīs pašas regulas 2. pantā noteiktos kritērijus.

(sal. ar 53. un 80. punktu)

3. Lai gan Komisijas lēmuma likumīgums jāizvērtē, ņemot vērā to informāciju, kas varēja būt tās rīcībā lēmuma pieņemšanas brīdī, un prasītājs tādējādi Kopienu tiesā nevar atsaukties uz faktiem, ko tas administratīvās procedūras laikā Komisijai nebija darījis zināmus, uz šādu judikatūru nevar vispārēji atsaukties attiecībā uz pielikumiem, kas pirmo reizi iesniegti Kopienu tiesā. Tiktāl, ciktāl pielikuma iesniegšana Kopienu tiesā nav mēģinājums mainīt saistībā ar apstrīdētā lēmuma pieņemšanu iepriekš Komisijai norādītās tiesību normas un faktiskos apstākļus, bet veido argumentāciju, īstenojot tiesības uz aizstāvību, šis pielikums ir uzskatāms par pieņemamu

Ja Komisija pirmās stadijas noslēgumā uzskata, ka koncentrācija nerada pamatotas šaubas par tās atbilstību kopējam tirgum, tā tādējādi pamatoti balsta savu lēmumu koncentrāciju atļaut uz Regulas Nr. 139/2004 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Ja tā nonāk pie pretēja secinājuma un nolemj uzsākt otro procedūras stadiju, tā arī pieņem lēmumu, balstoties uz šīs regulas 6. pantu, konkrētāk — 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu, nevis uz tās 8. pantu. Tādējādi Komisija pirmās stadijas noslēgumā nevienā gadījumā nevar pieņemt uz Regulas Nr. 139/2004 8. pantu balstītu lēmumu.

(sal. ar 67. un 68. punktu)

(sal. ar 58. un 63. punktu)

4. Regulas Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju sistēmas ietvaros šīs regulas 6. pants ir juridiskais
5. Lai gan Komisijai tās argumentācija ir tieši jāizskaidro, ja lēmums ir ievērojami tālejošāks nekā tās līdzšinējā lēmumu pieņemšanas prakse, uzņēmēji nevar tiesiski paļauties uz to, ka tiks saglabāta

iepriekšējā lēmumu pieņemšanas prakse, jo tā var mainīties, Kopienas iestādēm izmantojot savu rīcības brīvību. It īpaši koncentrāciju kontroles jomā viņiem nevar būt šāda tiesiskā pašāvība tāpēc, ka Komisija agrākā lēmumā tirgus ir definējusi īpašā veidā, un *a fortiori* Pirmās instances tiesai nav saistoši šādā lēmumā izdarītie secinājumi.

Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju 32. apsvērumu koncentrācijas, kas attiecīgo uzņēmumu ierobežotās tirgus daļas dēļ nevar kaitēt efektīvai konkurencei, var uzskatīt par atbilstošām kopējam tirgum. Šāda norāde pastāv it īpaši, ja attiecīgo uzņēmumu tirgus daļas nepārsniedz 25 % no kopējā tirgus vai būtiskas tā daļas.

(sal. ar 136. punktu)

6. Ievērojot skaidru kompetenču sadali, uz ko balstās Regula Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju, valsts iestāžu lēmumi Komisijai nav saistoši koncentrāciju kontroles procedūrās. Komisija un valsts konkurences iestādes lēmumus savās attiecīgajās kompetences jomās pieņem, ņemot vērā atšķirīgus kritērijus.

Tādējādi Komisija var pamatoti nolemt neizvērst savu konkurences analīzi tirgiem, uz ko attiecas koncentrācijas darbība, pēc tam, kad tā ir konstatējusi, ka pēc koncentrācijas tās dalībnieku tirgus daļas šajos tirgos būtu mazākas par 20 %.

(sal. ar 149. un 151. punktu)

(sal. ar 139. punktu)

7. Lai gan dominējošā stāvokļa pastāvēšana katrā lietā jānosaka individuāli, ņemot vērā lietas apstākļus, saskaņā ar Regulas

8. Koncentrāciju kontroles jomā Komisijai ir rīcības brīvība it īpaši attiecībā uz ekonomiska rakstura vērtējumu. Kopienas tiesību sistēmā nodrošinātu garantiju administratīvajos procesos, tostarp pienākuma ievērot pienācīgu rūpību, ievērošanai šajā jomā tādējādi ir vēl jo lielāka nozīme.

Šajā jomā pienākums ievērot pienācīgu rūpību prasa, lai Komisija ar nepieciešamo rūpību un objektīvi noteiktu izskatāmās lietas faktiskos un tiesību apstākļus. Tādējādi Komisijai ar nepieciešamo rūpību ir jānosaka faktiskie un tiesību apstākļi, no kuriem ir atkarīga tās rīcības brīvības izmantošana, savācot informāciju par faktiem, kas ir būtiski nepieciešama minētās rīcības brīvības izmantošanai un kam var būt izšķiroša ietekme uz lēmumu pieņemšanas procesu. Šis pienākums nozīmē, pirmkārt, ka Komisijai ir pienākums ņemt vērā faktus un informāciju, ko tai sniegušas gan [par koncentrāciju] paziņojušās puses, gan jebkura trešā persona, kas aktīvi piedalās procedūrā, un, otrkārt, ka tai vajadzības gadījumā ir pienākums pašai konstatēt minētos faktus ar tirgus izpēti vai tirgus dalībniekiem adresētu lūgumu sniegt palīdzību ar informāciju.

vien nav norādes par sniegtās informācijas nepareizību, nevar būt pienākuma pārbaudīt visu tās saņemto informāciju. Lai gan pienākums šādas procedūras ietvaros veikt rūpīgu un objektīvu pārbaudi Komisijai neļauj balstīties uz faktiem un informāciju, ko nevar uzskatīt par patiesu, minētā ātruma prasība tomēr paredz, ka tā nevar sīkākajās detaļās pati pārbaudīt visu tai nosūtīto paziņojumu autentiskumu un ticamību, jo koncentrācijas kontroles procedūra neizbēgami zināmā mērā balstās uz uzticēšanos. Turklāt tiesību aktos par koncentrāciju kontroli ir paredzēti dažādi pasākumi ar mērķi atturēt un sodīt nepareizas vai maldinošas informācijas sniegšanu. Paziņotājām pusēm ir noteikts skaidri izteikts pienākums pilnībā un godprātīgi atklāt Komisijai faktus un apstākļus, kas attiecas uz lēmuma pieņemšanu, par kura neievērošanu sankcija ir paredzēta Regulas Nr. 139/2004 14. pantā, un Komisija var arī atsaukt lēmumu par atbilstību [kopējam tirgum], ja tas ir balstīts uz nepareizu informāciju, par kuru atbildīgs viens no uzņēmumiem vai kas iegūta krāpšanas ceļā.

Tomēr koncentrāciju kontroles jomā prasība par to, ka Komisijai jāievēro Kopienas tiesību sistēmā nodrošinātās garantijas administratīvajos procesos un tādējādi arī pienākums ievērot pienācīgu rūpību, jāinterpretē veidā, kas atbilst Regulas Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju vispārējo uzbūvi raksturojošai ātruma prasībai un kas nosaka Komisijai pienākumu ievērot stingrus termiņus, īstenojot tās rīcības brīvību. Ņemot vērā šo prasību un termiņus, kas Komisiju saista koncentrāciju kontroles procedūras ietvaros, tad, ja

(sal. ar 164.–166., 184. un 185. punktu)

9. Komisija nepārkāpj savu pienākumu norādīt pamatojumu, ja, izmantodama uzņēmumu koncentrācijas kontroles pilnvaras, tā savā lēmumā neiekļauj

precīzu pamatojumu attiecībā uz vērtējumu par zināmu skaitu koncentrācijas aspektu, kas tai šķiet acīmredzami neatbilstoši, nenozīmīgi vai skaidri otršķirīgi koncentrācijas novērtēšanai. Šāda prasība faktiski būtu grūti savietojama ar ātruma nosacījumu un procedūras īsajiem termiņiem, kas Komisijai ir jāievēro, pildot savas uzņēmumu koncentrācijas kontroles pilnvaras, un kas ir koncentrācijas kontroles procedūras īpašo apstākļu sastāvdaļa.

minētajiem faktiem un argumentiem, tostarp tādiem, kas ir skaidri sekundāri attiecībā uz sniedzamo vērtējumu, tomēr tai ir jāizklāsta fakti un juridiskie apsvērumi, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma kontekstā.

(sal. ar 192.–194. punktu)

No tā izriet — kad Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu, koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu, prasība norādīt pamatojumu ir izpildīta, ja šajā lēmumā ir skaidri norādīti iemesli, kādēļ Komisija uzskata, ka attiecīgā koncentrācija, vajadzības gadījumā pēc attiecīgo uzņēmumu iesniegtajiem grozījumiem, nerada pamatotas šaubas par tās saderību ar kopējo tirgu.

10. Kopienų koncentrācijas kontroles procedūras ietvaros tiesības tikt uzklautiem ar Regulas Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju 18. panta 4. punktu un Regulas Nr. 802/2004, ar ko īsteno Regulu Nr. 139/2004, 16. panta 1. punktu skaidri ir piešķirtas tādām trešām personām, kas izrāda būtisku ieinteresētību. Šīm trešām personām ir tiesības uz to, lai Komisija pēc viņu pieprasījuma tās uzklautu, lai tās varētu darīt zināmu savu viedokli par paziņotā koncentrācijas projekta kaitīgo ietekmi uz tām, taču šādas tiesības ir jāsamēro ar, pirmkārt, koncentrācijas dalībnieku tiesībām uz aizstāvību un, otrkārt, ar regulas pamatmērķi, kas ir — nodrošināt kontroles efektivitāti un uzņēmumu, kuriem tā piemērojama, tiesisko drošību.

Šajā sakarā, lai gan patiesi Komisijai nav pienākuma lēmumu, kas pieņemti saskaņā ar Regulu Nr. 139/2004, pamatojumā paust viedokli par visiem tai

Tas, ka trešā persona sanāksmes ar Komisiju laikā nevar izteikties savā valodā, var būt būtisks administratīvās procedūras trūkums tikai tad, ja tiek pierādīts, ka tam ir bijušas kaitējošas sekas, tādas kā neiespējamība trešām personām paust noteiktus faktus vai argumentus, tādējādi liedzot tos ņemt vērā Komisijas veiktajā analizē.

(sal. ar 201., 202. un 211. punktu)

11. Lai Pirmās instances tiesai ļautu noteikt, vai uzdot iesniegt noteiktus dokumentus sekmētu labu tiesvedības norisi, lietas dalībniekam, kurš šādu lūgumu izteicis, prasītie dokumenti jāidentificē un Pirmās instances tiesai jāsniedz vismaz minimāla

informācija, kas pamato šo dokumentu noderīgumu tiesvedības vajadzībām.

Lai gan ir taisnība, ka Pirmās instances tiesa nevar balstīties uz dokumentiem, kuri ne tai, ne prasītājiem nav bijuši pieejami, tomēr šis apstāklis pats par sevi nav pamats, lai Pirmās instances tiesa uzdotu iesniegt dokumentus saskaņā ar Reglamenta 64. pantu. Šādu procesa organizatorisko pasākumu Pirmās instances tiesa var noteikt tikai tad, ja prasītājs ticami izskaidro, ka šie dokumenti ir nepieciešami un atbilstoši sprieduma taisīšanai lietā.

(sal. ar 218. punktu)